

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 393/2021-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Ďurčatovou, Kollárova 35, Martin, proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 13Cob/83/2020 z 25. novembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. marca 2021 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 12 ods. 1, čl. 47 ods. 3, vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Tiež navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a priznať náhradu trov konania.
2. [REDAKOVANÉ] sa v konaní na Okresnom súde Martin sp. zn. 17Cb/167/2016 proti žalovanej v 1. rade [REDAKOVANÉ] a sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] domáhal zaplatenia 27 587,55 eur s prísl.
3. Okresný súd rozsudkom č. k. 17Cb/167/2016 zo 14. septembra 2018 žalobe vyhovel. Krajský súd uznesením č. k. 13Cob/104/2019 z 24. septembra 2019 rozhodnutie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu doplnenia dokazovania o originál zmluvy o postúpení pohľadávky z 24. augusta 2012 (ďalej len „zmluva“). Okresný súd rozsudkom z 24. januára 2020 znova žalobe vyhovel. Krajský súd rozsudkom č. k. 13Cob/83/2020 z 25. novembra 2020 potvrdil rozsudok okresného súdu.

II. Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ napadnutému rozhodnutiu vytýka arbitrárnosť a ústavnú neudržateľnosť. Všeobecné súdy svojvoľne aplikovali ustanovenia Občianskeho zákonníka spôsobom, ktorý je podľa názoru sťažovateľa nezlučiteľný s ústavou. Sťažovateľ namieta porušenie „kontraktačného procesu pri uzatváraní Zmluvy o postúpení pohľadávky v zmysle ustanoví Občianskeho zákonníka“ a všeobecným súdom vytýka, že sa nezaoberali výkladom bodu 7. 3 zmluvy, v ktorej je uvedené, že „Zmluva je vyhotovená v dvoch rovnopisoch, z ktorých každá Zmluvná strana obdrží jeden rovnopis“, a teda až dorúčením rovnopisu dochádza k akceptácii, k čomu však nedošlo. Sťažovateľ tiež argumentuje, že žalobca v konaní nepreukázal, že spornú pohľadávku nadobudol zmluvou o predaji podniku, ktorú uzatvoril so spoločnosťou [REDAKOVANÉ] v konkurze.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta porušenie označených práv rozsudkom krajského súdu, ktorý podľa neho ustanovenia Občianskeho zákonníka nesprávne vykladal a svojvoľne aplikoval.

6. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne, resp. svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

7. Úlohou ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred akýmkoľvek omylom všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 19/02).

8. Kompetencie ústavného súdu nenahrádzajú postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužívajú sa na skúmanie tvrdenej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. Postup v súdnom konaní, zisťovanie a hodnotenie skutkového stavu, výklad iných než ústavných predpisov a ich aplikácia sú pri riešení konkrétnych prípadov záležitosťou všeobecných súdov. Ústavnému súdu preto neprislúcha posudzovať zákonnosť vydaných súdnych rozhodnutí za predpokladu, že nimi nebolo porušené ústavou zaručené právo či sloboda. Kritériom na rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd (IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 70/08).

9. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu je zrejmé, že uznesením krajského súdu z 24. septembra 2019 pôvodný rozsudok okresného súdu zo 14. septembra 2018 zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie. Krajský súd je toho názoru, že okresný súd v rámci nového konania dôsledne postupoval podľa záverov zrušujúceho rozhodnutia krajského súdu a uplatňovanej obrany

žalovaných za dôslednej aplikácie § 391 ods. 2 a 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

10. Posudzujúc napadnutý rozsudok v spojitosti s rozsudkom okresného súdu, je podľa nich zrejmé, že podpisom zmluvy žalovaná v 1. rade vyjadrila, že prijíma takto formulovaný návrh zmluvy. Žalovaná v 1. rade podpísala zmluvu, ktorú dostala už s vyjadreným súhlasom právneho predchodcu (podpisom právneho predchodcu) ako zmluvnej strany a týmto prejavom vôle žalovaná v 1. rade prijala formulovaný obsah zmluvy. Takýmto spôsobom žalovaná v 1. rade prijala zmluvu a súčasne vyjadrila akceptáciu čl. 7 bodu 7.5 zmluvy, podľa ktorého je zmluva účinná jej podpisom, k čomu došlo. Zmluvné strany takýmto dojednaním vyjadrili účinnosť zmluvy odchýlne od § 43c ods. 2 Občianskeho zákonníka, keďže zmluva sa stala účinnou okamihom jej podpisu zmluvnými stranami.

11. Sťažovateľ založil odvolací dôvod na námietke nedodržania kontraktačného procesu podľa § 43c Občianskeho zákonníka vo vzťahu k platnosti a účinnosti zmluvy, keďže žalobcovi nebola doručená podpísaná zmluva a nebol vykonaný súhlas s obsahom návrhu. Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že zmluvné strany sa dohodli, že účinnou sa zmluva stáva okamihom jej podpisu zmluvnými stranami. Tento okamih bol preukázaný predložením originálu zmluvy, ktorá v rámci zákonom požadovanej náležitosti písomnosti obsahuje podpisy obidvoch zmluvných strán. V konaní bolo krajskému súdu preukázané, že k dátumu podpisu právneho predchodcu žalobcu a žalovanej v 1. rade došlo. Preto mail z 23. októbra 2014, na ktorý sťažovateľ v konaní poukázal, nemohol zvrátiť platnosť a účinnosť zmluvy. Krajský súd tak nezistil relevantný odvolací dôvod sťažovateľa, a preto napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

12. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia je zrejmé, ktoré skutkové tvrdenia strán považovali všeobecné súdy za rozhodné pre posúdenie uplatňovaného nároku. Napadnutý rozsudok krajského súdu dáva sťažovateľovi jasnú odpoveď na to, že jeho skutkové a právne námietky voči žalobcovi a jemu uplatneného nároku nie sú dôvodné. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odpovedá na všetky podstatné tvrdenia a námietky sťažovateľa. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutých rozhodnutí. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet dôvod, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia, ktoré by odôvodňovali nezákonnosť, nesprávne zistený skutkový stav a nesprávnu interpretáciu zákona. Všeobecné súdy vo výsledku správne naplnili výkladový princíp *in favor contractus*.

13. Ústavný súd dospel k záveru, že námietky sťažovateľa neodôvodňujú prijatie sťažnosti na ďalšie konanie a sú zjavne neopodstatnené. Ustanovenie § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) dáva v záujme racionality a efektivity konania ústavnému súdu právomoc posúdiť prijateľnosť návrhu predtým, ako dospeje k záveru, že o návrhu rozhodne meritórne nálezom. Za zjavne neopodstatnenú považuje ústavný súd takú sťažnosť, keď uplatnené námietky nie sú spôsobilé spochybniť ústavnosť napadnutých rozhodnutí. Ide o situácie, keď ústavnej sťažnosti chýba ústavnoprávna dimenzia. Tak je to aj v tomto prípade.

14. Sťažovateľ v rámci ústavnoprávnej argumentácie osobitne poukázal na porušenie zásady rovnosti účastníkov tým, že krajský súd „priznal žalobcovi neprimeranú ochranu na úkor sťažovateľa a žalovanej v rade 1/“.

15. K tejto sťažnostnej argumentácii ústavný súd uvádza, že podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné. Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

16. Ustanovenie čl. 12 ods. 1 ústavy obsahuje atribút zaručenej slobody pre každého a rovnosť v dôstojnosti a právach. Ústavný súd uviedol, že zásade rovnosti v právach je preto potrebné rozumieť tak, že právne rozlišovanie v prístupe k určitým právam nesmie byť prejavom ľubovôle, nevyplýva z nej však záver, že by každému muselo byť priznané akékoľvek právo (PL. ÚS 8/2014).

17. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je teda (okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde) aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorá okrem iných procesných záruk kladie dôraz aj na zachovanie kontradiktórnosti konania a „rovnosti zbraní“ (III. ÚS 402/08). Podstatou kontradiktórnosti konania a ňou súvisiacej „rovnosti zbraní“ je, aby všetci účastníci konania mali reálnu možnosť využiť svoje procesné práva predložiť argumenty a reagovať na „protiargumenty“ protistrany. Osobitne to platí o sporových konaniach, v ktorých stoja proti sebe žalobca a žalovaný a kde sa v celom rozsahu uplatňuje kontradiktórnosť konania (IV. ÚS 42/09, IV. ÚS 147/04).

18. Zásadu, ktorú ma na mysli čl. 47 ods. 3 ústavy, je potrebné v danej súvislosti interpretovať tak, že účastník konania musí mať možnosť zoznámiť sa s procesne relevantnými návrhmi protistrany, ako aj možnosť sa k nim následne vyjadriť (IV. ÚS 259/2011). Ústavný súd považoval z ústavnej sťažnosti a jej príloh za preukázané, že v prípade sťažovateľa k ním namietanému porušeniu označených práv v konaní pred všeobecnými súdmi nedošlo. Takéto porušenie nemôže naplniť bez ďalšieho ani úspech protistrany.

19. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde). Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júna 2021

Robert Šorl
predseda senátu